Rakennukset

Tältä näyttää arvorakennus, jonka yksi aatelissuku on omistanut Kotkassa jo viiden sukupolven ajan

Stellan talon omistajat remontoivat 130-vuotiaaseen rakennukseen lisää asuntoja.

Kotkan keskustassa sijaitsevassa 130-vuotiaassa Stellan talossa remontoidaan toimistoista asuntoja. Julkisivu remontoitiin muutama vuosi sitten. Video: Kalle Purhonen / Yle

KIRSI LÖNNBLAD

19:02

Kuuntele juttu 4:32

Juttu tiivistettynä

- Kotkan historialliseen Stellan taloon remontoidaan entisistä toimistoista uusia vuokra-asuntoja.
- Talo on ollut suurimman osan olemassaolostaan saman suvun omistuksessa.
- Kymenlaakson museon mukaan 130-vuotias rakennus on Kotkalle kulttuurihistoriallisesti merkittävä.

Sulje

Kotkan kauppatorin kulmassa seisoo vaaleanpunainen 130-vuotias Stellan talo, jonka historia on tuntematon jopa monelle paikalliselle.

Rakennus on kaikille kotkalaisille tuttu, mutta harva tietää, että se on yksityisessä omistuksessa. Talon omistaa von der Pahlenin aatelissuku jo viidennessä polvessa.

– Stellan talo on rakennus- ja kulttuurihistorialtaan merkittävä rakennus Kotkassa. Se on arkkitehtuuriltaan harvinainen tässä kaupungissa, kertoo Kymenlaakson museon rakennustutkija **Viivi Alajuuma**.

Hänen mukaansa rakennus kertoo Kotkan syntyhistoriasta ja varhaisesta kehittymisestä.

Stellan talon porraskäytävien yksityiskohdat ovat säilyneet hienosti. Tekijätietoja näille maalauksille ei ole säilynyt. Kuva: Kalle Purhonen / Yle

Juuri nyt rakennuksen pitkään historiaan rakennetaan uutta sivua. Omistajasuku remontoi talon julkisivun muutama vuosi sitten, ja nyt kiinteistöön on valmistumassa näyttäviä vuokra-asuntoja. Tiloja palautetaan alkuperäiseen tarkoitukseen, kertoo omistajasuvun jäsen **William von der Pahlen**.

– Nyt on hyvä hetki muuttaa tässä olleita toimistoja takaisin asunnoiksi. Kolmanteen kerrokseen tulee viisi uutta vuokra-asuntoa, von der Pahlen kertoo.

Vuokra-asuntoja ei ole tarvinnut markkinoida. Vuokralaiset ovat löytyneet omien verkostojen kautta.

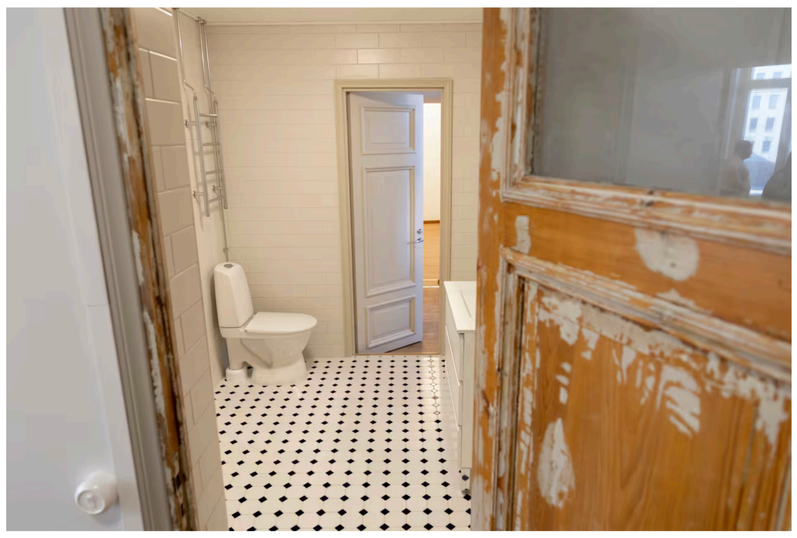

Alkuperäiset väliovet on kunnostettu. Tämän asunnon tulevat vuokralaiset toivoivat, että kylpyhuoneen ja vaatehuoneen ovi jätetään alkuperäisen näköiseksi. Kuva: Kalle Purhonen / Yle

Sataneliöinen kaksio

Asunnoista kaksi on jo valmiina, ja loput valmistuvat tämän vuoden aikana. Ne remontoidaan vanhoja yksityiskohtia kunnioittaen.

Uudet asunnot tulevat talon toiseen ja kolmanteen kerrokseen, joissa tähän asti on ollut myös toimistotiloja.

Remontti on ollut osin vaativa, sillä ajantasalla olevia LVI- ja rakennuspiirustuksia ei ole löytynyt etsinnöistä huolimatta. Kuva: Kalle Purhonen / Yle

Remontissa on pyritty säilyttämään esimerkiksi asunnon alkuperäisiä kattolistoituksia ja kattokoristeita. Kunnostuksen kohteena on ollut myös alkuperäisiä väliovia.

Vuokrattavat asunnot ovat suuria. Juuri valmistunut asunto on kooltaan 150 neliötä. Työn alla on tällä hetkellä esimerkiksi 98 neliön kaksio.

Huonekorkeus ja suuret ikkunat torin ja kaupungintalon suuntaan tuovat valoa juuri valmistuneen asunnon makuuhuoneeseen. Kuva: Kalle Purhonen / Yle

Kolmikerroksisen talon kivijalassa on liiketiloja. Viimeisimpänä liikkeensä Stellan talossa on avannut huonekaluliike. Katutasossa ovat muun muassa R-kioski, kahvila, valokuvausliike ja ompelimo.

– Koko katutaso on tällä hetkellä vuokrattuna. Se on hienoa, koska se ei ole itsestäänselvyys tässä maailmantilanteessa, von der Pahlen sanoo.

Stellan talon katutasosta löytyy monenlaista liiketoimintaa. Ensimmäinen kerros on ollut liiketilaa talon valmistumisesta lähtien. Kuva: Kalle Purhonen / Yle

Kotkan ensimmäinen kivitalo

Vuonna 1896 valmistuneen uusrenessanssitalon suunnitteli arkkitehtitoimisto Grahn, Hedman & Wasastjerna. Sama toimisto suunnitteli myös vuonna 1974 puretun Kotkan kauppahallin, joka sijaitsi kadun toisella puolella.

Talon rakennutti Stella-yhtiöt, joka mukaan talo on myös saanut nimensä.

Valmistuessaan Stellan talo oli Kotkan ensimmäinen kivinen asuin- ja liiketalo. Vaikka 1920–30-luvuilla Kotkaan rakennettiin suuria kivitaloja, Kotka oli pääasiassa puukaupunki sotien alkuun saakka.

Kuva 1800-luvun lopulta. Stellan talo valmistui 1896. Hieman sen jälkeen Kotkan toria ryhdyttiin kiveämään. Tässä tori on vielä hiekkakenttänä. Kuva: Museovirasto

Stellan talon valmistuttua 1800-luvun lopulla taloon muuttivat muun muassa Kotkan rahatoimikamari ja raatihuone melkein 40 vuodeksi. Ne siirtyivät Kotkan nykyiseen kaupungintaloon, joka valmistui torin vastakkaiselle laidalle vuonna 1934.

Viimeiset säikeet Stellan talosta raatihuoneena katkesivat vasta muutama vuosi sitten, kun Kotkan kaupungin rakennussuunnittelu muutti kaupungintalolle remontoituihin tiloihin.

Ala-aulaa kiertävät kaaret ja maalaukset toivottavat tulijan tervetulleeksi. Maalauksien alkuperästä ei ole säilynyt tietoja. Kuva: Kalle Purhonen / Yle

Viidennessä polvessa

Nykyisille omistajilleen talo päätyi, kun **Fredrik Thuring** osti talon.

– Hän oli isoäitini isoisä, joka toimi juristina ja liikemiehenä. Hän oli erittäin kiinnostunut arkkitehtuurista ja ihastui taloon, kertoo William von der Pahlen.

Tarkka ostovuosi ei ole tiedossa.

– Itse olen jo viidettä sukupolvea tässä. Siitä voidaan laskea, että talo on ollut valtaosan olemassaolostaan perheen vastuulla, sanoo William von der Pahlen.

Stellan talo on ollut von der Pahlenin suvun omistuksessa viiden sukupolven ajan. Kuvassa William von der Pahlen. Kuva: Kalle Purhonen / Yle

Suvun tavoite on, että talo seisoo paikoillaan myös seuraavat 130 vuotta.

– Pidämme tästä yhtä hyvää huolta kuin edelliset sukupolvet ovat pitäneet. Ainoa tapa uudistua on tehdä tiloista sellaiset, jotka kukin aikakausi vaatii, von der Pahlen sanoo.